

forflag, og det er mig saaledes f. Ex. ikke muligt at se, om Kjøbenhavn her er indbefattet under Begrebet Kjøbstæder. Man kan vel sige, at det er en Kjøbstad; men ser man nærmere paa Udtrykkene i § 1, kommer jeg til det Resultat, at denne Lov ikke gjælder for Kjøbenhavn. Der staar nemlig, at man skal henvende sig til Byraadet, og at Andragendet skal anbefales af Byraadet, men der er ikke noget Byraad i Kjøbenhavn, om man end vil kunne sige, at Magistraten og Borgerrepræsentationen træde i Stedet for Byraadet. Dertil kommer en anden Faktor, nemlig Udtrykket „Landdistrikterne“; dersom man vilde tale om Frederiksbergs Indlemmelse i Kjøbenhavn, var det ikke noget Landdistrikt, der blev indlemmet, og om noget andet Distrikts Indlemmelse kan der vel ikke her være Tale. Dernæst have vi her i Landet nogle ansibialste Bøeser, der i Almindelighed kaldes Handelspladser, men som i Lovproget betegnes ved at ransse dem alle op; naar jeg siger, det er Frederiksberg, Marstal osv., vide de Herrer, hvortil jeg sigter. Det er bekendt, at disse Plecter ikke gaa ind under Lovforslaget, og dette har jeg for saa vidt Sntet imod; men jeg kunde dog tænke mig, at der kunde være lignende Grunde til at optage dem i Lovforslaget, som der er med Hensyn til de almindelige Kjøbstæder. — Loven gjælder om Landdistriktsgrunde, som skulle kunne optages i Kjøbstæderne, men ikke omvendt om Grunde, der hidtil have hørt til Kjøbstæder, men med Hensyn til hvilke der nu kunde være Spørgsmaal om at optage dem i Landdistrikter. Der kan dog maasse mangen Gang være Anledning til ogsaa at ønske dette; men jeg kan vel begribe, at det ikke henhører under nærværende Lovforslag. Siden dette imidlertid foreligger, skal jeg henstille til den ærede Minister, om han ikke kunde gjøre Kjøbstæderne den Tjeneste at give dem Afgang til fra Smaaer byer at blive Landdistrikter; thi jeg tror, det vilde være den største Tjeneste, man kunde gjøre de smaa Byer, der virkelig lide under en perennerende Tæring. Man kan ikke billigt forlange at faae Næringsloven ført tilbage til de tidligere Bestemmelser; men man kan lade Smaaer byerne komme ud af Verden paa en skikkelig Maade ved at give dem Ret til i en begrændset Række af Aar at beholde deres Rettigheder for derefter — ikke at gaa op i Landdistrikterne, derpaa tænker jeg ikke — men selv blive erklærede for at være Landkommuner. Endelig tror jeg, at Lovens Omraade ogsaa i andre Retninger betvivles. Jeg ser nok, at der i Landsthinget har været Tale om, hvorvidt der ved „Byen“ kun skal forstaaes alle til Kjøbstaden hørende Gaarde og Huse, eller om deri ogsaa skal være indbefattet Byens Marker, og at den ærede Indenrigsminister i Modsetning til en tidligere Indenrigsminister har erklæret, at „Byen“ her skal forstaaes i videste Forstand. Dette er nu heldigvis en Lov, som ikke let kan blive gjort til Gjenstand for Domstolenses Fortolkning,

thi ellers vilde jeg i høi Grad tilraade, at man benyttede Udtrykt i den, som gjorde det utvilsomt, hvad Meningen er. Det er nemlig en dagligdags Erfaring, at Love, der vedtages i Rigsdagen, og med Hensyn til hvilke der her ikke har været Tvivl om, hvorledes de skulle forstaaes, blive misforstaaede ved Underdomstolene paa den mest mærkværdige Maade, og det kan ikke hjælpe, at man ved Underdomstolene kommer og siger: Saaledes opfattedes det i Rigsdagen, og at man fremlægger Rigsdagstidenden; man risikerer let at faae det Svar af den ærede Underdommer: Svad i al Verden bryder jeg mig derom, naar det ikke staar i Loven. Jeg skal som Exempel paa noget Saadant anføre Fisseriloven. Da den var for, blev det fastslaet, hvorledes et Udtryk, som blev benyttet, og som sigtede til at gjøre det klart, at ikke ethvert Vaad gif ind under Lovens Bestemmelser, skulde forstaaes, men desuagtet er der Underdommere i Masse, som ligefrem ere gaaede imod Lovens Lante, og deres Domme have medført Bøder for Smaafolk, som ikke tør appellere, skjøndt de have Udsigt til at vinde. En saadan Sag har nu været for Overretten; denne har læst Rigsdagens Forhandling, den har set Loven rigtig, og den har fritjendt de Mænd, der have turdet appellere, men de, der ikke have turdet det, have betalt deres Bøder, have mistet deres Fiskerestaber og ere nedfunkne i Armod, fordi de ikke have været at formaa til at appellere Underrettens Dom, skjøndt det kunde ske gratis. Jeg nævner dette som et Analogon, hvorfor jeg vil sige, at det vilde forekomme mig heldigt, om man i Loven lagde, at der her er Tale om Kjøbstadgrunde i videste Forstand. Jeg veed vel, som sagt, at dette ikke kan komme under Fortolkning ved Domstolene, da det er en frivillig Sag fra Regjeringens Side. Jeg skal ikke opholde mig videre ved Lovforslaget, men endnu kun gjøre en Bemærkning, nemlig den, at de Friste, som ere nævnte i Lovforslagets § 5, forekomme mig at være temmelig lange, thi det er en Erfaring med Hensyn til den Slags Udsættelser, at det sjældent er til Vaade for Bedkommende, at Fristen er meget lang. Naar man har en meget lang Frist, lever man sig nemlig saaledes ind i Tilstanden, som om den skulde være evigvarende, og naar Fristen da er udløben, ere vedkommende Beboere, som have faaet de lange Udsættelser, mere uheldige, end de vilde være, hvis Fristen havde været lidt kortere.

Luud: Den ærede Rigsdagsmand, som nu havde Ordet, gif ud fra, at der er Kjøbstæder her i Landet, som kunde ønske at forsvinde, eller hvis Forsvinden maatte anses for ønskelig. Det kan vel være muligt, at der gives saadanne Kjøbstæder, men der gives ogsaa Kjøbstæder, som endnu haabe paa et længere Liv, og det er derfor ogsaa ganske naturligt, at de for deres Vedkommende ønske at faae deres Forhold som Kjøbstæder ord